

Det spelar roll vad du gör **Bedrägerier**

Köp och sälj säkert på internet

Falsa fakturor – anmäl och bestrid

Skydda din identitet!

Att köpa och sälja säkert på internet

Köper eller säljer du begagnade varor på Internet? Fortsätt gärna med det men se till att du gör det på ett säkert sätt.

Det bästa är om du träffar köparen eller säljaren personligen och gör upp affären "öga mot öga". Om affären handlar om större pengar kan det vara idé att använda en betalningstjänst som Swish om både köpare och säljare har den. Om inte, kan ett besök hos säljarens bank vara ett alternativ så att både köpare och säljare kan vara säkra på att pengarna överförs på ett säkert sätt. Om ni inte har möjlighet att träffas öga mot öga, bör ni använda en så kallad säker betalningstjänst som flera köp- och säljsajter erbjuder. Ofta tar betalningsförmedlaren en avgift som är procentuell i förhållande till beloppet, men det kan vara en billig "försäkring".

Är köparen eller säljaren rätt person?

Vid bedrägerier är det inte ovanligt att använda sig av andra personers identiteter utan deras vetskap. Kontrollera till exempel genom nummerupplysningstjänster eller internet att de uppgifter som lämnats av köparen eller säljaren stämmer. Du kan också se efter om personen har ett registrerat telefonnummer och ringa upp detta för att kontrollera att du hamnat rätt.

Om du trots allt drabbas av bedrägeri

- Spara all konversation och annonser, exempelvis genom att ta en skärmdump, det vill säga en ögonblicksbild av det du ser på dataskärmen
- Anmäl till aktuell säljsida att det kan vara fråga om bedrägeri, för att skydda andra från att drabbas
- Anmäl händelsen till Polisen och bifoga kopior på de sparade uppgifterna
- Försök att omedelbart stoppa eventuella överföringar av pengar genom din bank
- Anmäl det inträffade till den bank som är betalningsmottagare. Banker har en del skyldigheter när det gäller att förhindra penningtvätt
- Om du använt säker betalningstjänst – anmäl händelsen även dit och hör efter om de kan frysa pengarna eller stänga av den felande personen.

Vid vissa bedrägerier används andra människor som mellanhänder utan deras vetskap. Om du får in pengar på ditt konto som inte ska vara skickade till dig, eller om du är osäker – kontakta din bank och be dem kontrollera varifrån pengarna kommer.

Lita inte på personer som hör av sig och säger att de har fört över antingen felaktigt eller för mycket pengar till ditt konto och vill att du ska betala tillbaka dessa. Låt i stället banken vända inbetalningen. Pengarna kan komma från bedrägerier och man försöker på detta sätt göra det svårare för utredande myndigheter att spåra pengarna.

När du köper

- Betala aldrig i förskott – hur gärna du än vill göra en bra affär
- Använd en säker betalningstjänst
- Kontrollera på internet om bilden på varan förekommit tidigare
- Kontrollera säljarens renommé på säljsidan. Var vaksam när det är ett nytt namn eller om personen har många varor till salu.

När du säljer

- Godta inte "skärmdumpar" som kvittens på att betalning skett
- Betalningarna är oftast inte slutförda utan raderas strax efter skärmdumpen är tagen
- Skicka inte varan förrän du är säker på att den betalats – på ett säkert sätt.

Falsa fakturor – anmäl och bestrid

Många företag utsätts för bedrägerier eller försök till bedrägerier med hjälp av fakturor. I huvudsak är det småföretagare som drabbas, då de oftast inte har samma resurser att lägga på juridisk kompetens och säkerhetssystem som de stora företagen. Det finns fyra grundtyper av fakturabedrägerier:

Massutskick

En stor mängd falska fakturor skickas ut i hopp om att så många som möjligt betalar. Risken är störst i samband med helger och under semesterperioden när företagen har många vikarier.

Kontrollsamtal

En person ringer upp och säger sig vilja kontrollera ditt företags uppgifter och ber dig rätta felaktigheter via mail eller fax. Det formulär som du uppmanas ändra i och skriva under, visar sig dock ofta vara ett avtal om tjänst som bedrägarna sedan fakturerar för.

Ändrade kontonummer

Ni får en faktura från en återkommande leverantör men den ser lite annorlunda ut. Bank eller plusgirokonto är ett annat än vad ni tidigare betalat till.

Aggressiv försäljning

Någon kontaktar dig och hävdar ett avtal som aldrig funnits samt erbjuder sig att korta eller säga upp bindningstiden. Ofta sägs att "detta är ett erbjudande som gäller just nu". Om du får en faktura över något du inte beställt är det viktigt att du bestrider den.

Erbjudande - fakturor

På vissa fakturor finns det en finstilt text som berättar att det är ett erbjudande. Dessa behöver du inte bestrida, men det är bra om du spar den som bevisning, om motparten senare skulle hävda att ett avtal ingåtts.

En faktura utformad som ett erbjudande kan vara ett brott mot konsumentlagstiftningen eller marknadsföringslagen.

Om du trots allt drabbas av bedrägeri

- Gör en polisanmälan!
- Kommer det en faktura trots att du inte beställt något, eller där det finns något annat allvarligt fel, finns ingen anledning att betala. För att fakturan ska vara brottslig krävs dock att du på något sätt blivit vilseledd eller tvingad. Polisanmäl sådana händelser omgående.

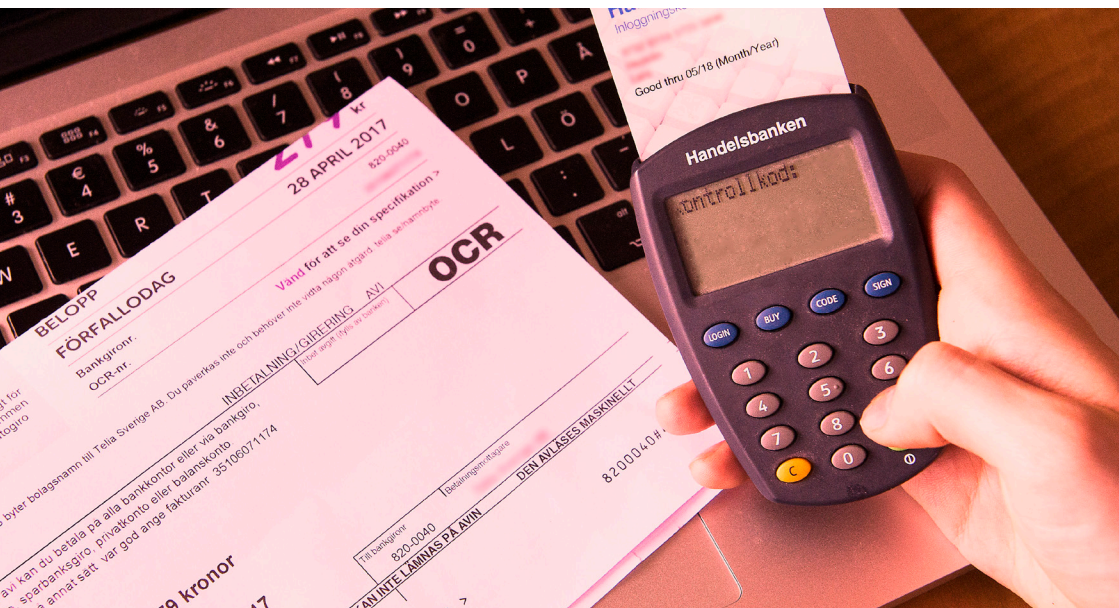
Att tänka på vid polisanmälan

Ta med dokumentation, fakturor, påminnelser, eventuell epostkonversation med mera som kan belysa händelsen.

Bestrid betalningsansvar

Alla fakturor som är felaktiga ska bestridas, det vill säga motparten ska uppmärksammas på att du motsätter dig betalning samt orsaken till detta. Det är viktigt att du gör det så snart som möjligt, eftersom det förbättrar din ställning vid en eventuell tvist vid domstol.

Läs mer på polisens sida: www.bestrid.nu

Skydda din identitet

Antalet bedrägerier via kapade identiteter, identitetsintrång, har ökat kraftigt de senaste åren i takt med att stölder och andra slags tillgreppsbrott minskar.

Det är sedan den 1 juli 2016 olagligt att använda en annan persons identitetsuppgifter och därigenom ge upphov till skada eller olägenhet för hen. Straffet är böter eller fängelse i upp till två år. Den som kapar samma persons identitet på internet flera gånger kan också kunna dömas för olaglig förföljelse. Exempelvis är det olagligt att i annans namn:

- Ta lån, teckna abonnemang och köpa saker
- Blogga eller lägga upp en profil i sociala medier för att publicera bilder och texter, som ställer den drabbade i dåliga dager.

För den som drabbas skapar det ofta ett stort mått av obehag och otrygghet. Dessutom uppstår det en rad praktiska problem, som exempelvis svårigheter att få krediter eller att bli föremål för en spärr på vissa köp- och säljsajter. Man kan även bli krävd på betalning för varor eller krediter som beställts och hämtats ut av andra.

Hur upptäcker jag att min identitet blivit kapad?

Det vanligaste sättet att upptäcka att du drabbats av identitetsintrång är att du i din vanliga eller digitala brevlåda får fakturor eller besked om kreditupplysningar som du inte känner igen.

Om du trots allt drabbas av identitetsintrång

- Om du får en kreditupplysning och du inte själv gjort affär med företaget som begär upplysningen, kontakta omedelbart företaget och berätta detta. De kan i vissa fall stoppa krediter eller varor som är under leverans
- Om du får fakturor för varor som du inte beställt, kontakta företaget och bestrid fakturan. Läs mer på polisens sida www.bestrid.nu.
- Gör polisanmälan och glöm inte ta med samtliga handlingar du fått av det fakturerande företaget.
- Om någon tar lån eller öppnar konton i andra banker än den du själv använder – ta kontakt med banken och be den spärra kontot. Spärra även eventuellt bank-ID som hämtats ut med din identitet.

Så här skyddar du dig

- Skaffa låsbar brevlåda eller postfack. Det förekommer att nya kontokort, postavier eller ID-handlingar som man beställt har stulits ur brevlådan eller postfacket
- Anmäl omgående till polisen och utfärdaren om du förlorat en ID-handling. Var extra uppmärksam den närmaste tiden om det kommer hem kreditupplysningar eller fakturor
- Förvara pass och andra ID-handlingar på ett säkert sätt.
- Anmäl dig till en digital brevlåda för att få information om t.ex. kreditupplysningar och adressändringar
- Sätt en spärr på din adressändring hos Skatteverket så att den endast kan ändras om du legitimerar dig med din e-legitimation.

Har du frågor eller vill veta mer?

www.polisen.se/kontakta oss eller telefon 114 14

[Anmäla ett brott](#)

Ring 114 14 och säg "anmälan" eller besök en polisstation. Kontokortsbedrägerier kan anmälas via polisen.se.

[Bestrida faktura - bestrid.nu](#)

Konkreta tips och exempel på polisens sida

[Läs mer på internet](#)

www.polisen.se

Övergripande information från Polisen om olika typer av bedrägerier, hur du skyddar dig och vad du bör göra om du drabbas. Sök på "Bedrägeri".

[Facebook - Polisens bedrägerisida](#)

Erbjuder kontinuerligt uppdaterat information om bedrägerier, trender, aktuella fall och tips om vad du bör och inte bör göra.

www.stoldskyddsforeningen.se

Kan ge råd och tips om hur du kan skydda dig mot bedrägerier och bluffakturor.

www.iis.se

Lär dig mer – internetguider: Skydda ditt företag mot bedragare.

www.svenskhandel.se/varningslistan

Lista med företag med oseriösa försäljningsmetoder och för erbjudanden eller utskick som kan uppfattas som vilseledande.

www.foretagarna.se

Information och material angående bestridande av fakturor.

www.datainspektionen.se

Tillsynsmyndighet över inkassobranchen.

www.kronofogden.se/bluffakturor

Uppgifter om hantering av bluffakturor.

www.dinsakerhet.se

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) ger nyttiga tips om hur du skyddar din information och hur du kan få ett säkrare beteende på Internet, under rubriken Säkrare hemma och Teknik och säkerhet.

polisen.se

